

HEALTH SCIENCES CENTRE *vid Lunds universitet*

VÄLKOMMEN TILL HSC – EN KREATIV ARBETSMILJÖ

Hur gör man det bättre för de som mår sämst? För de som inte kan stå upp och tala för sig själva? För de yngsta, för de äldsta, för de allvarligt sjuka? Och för oss alla som någon gång under livets gång försvagas när vi råkar ut för något oväntat?

På Health Sciences Centre, HSC, handlar mycket om de mjuka värdena, både i forskning och i undervisning. De som inte är så lätta att mäta men som berör var och en av oss.

Health Sciences Centre i Lund är en kunskapsintensiv, öppen och stimulerande miljö, både när det gäller forskning och utbildning. Fokus på lärande är tydligt, här möts studenter från grundutbildningar, specialistutbildningar och masterutbildningar och resultatet blir en intressant och rolig mix av åldrar, bakgrunder och inriktningar. Här finns en stark forsknings- och lärandemiljö med gott om tillfällen till utbyten över professionsgränserna.

Närheten till Skånes universitetssjukhus, till Biomedicinskt centrum i Lund, och Clinical Research Centre i Malmö, till övriga skånska sjukhus och de skånska kommunerna skapar goda mötesplatser för klinisk, patientnära forskning och utbildning. Health Sciences Centre har även täta kontakter med Köpenhamns universitet, Rigshospitalet i Köpenhamn och andra sjukhus i Danmark. Placeringen mitt i den föränderliga och expansiva Öresundsregionen ger en extra dynamik.

Health Sciences Centre hör till Medicinska fakulteten vid Lunds universitet. Fakultetens uppgift är att i nära samarbete med aktörer inom hälso- och sjukvården skapa ökad kunskap för ett bättre liv – framför allt för Skånes drygt 1,2 miljoner invånare – genom utbildning, forskning och kunskapsförmedling.

”*Det handlar mycket om de mjuka värdena, både i forskning och i undervisning. De som inte är så lätta att mäta men som berör var och en av oss.*”

FORSKNING FÖR VÄLBEFINNANDE

HSC är inte en plats där det bedrivs forskning i provrör! Här är målet är att få ut forskningen i samhället. I mångt och mycket går vår forskning ut på att utveckla omhändertagande och bemötande inom vård och omsorg och att ta fram forskningsbaserad kunskap att omsätta i praktiken. Här har närheten till Skånes universitetssjukhus en stor betydelse, det finns en väldigt stark koppling till sjukhusens kliniker. En stor del av forskningen handlar om hälsofrämjande och preventiva åtgärder för att förebygga att människor blir sjuka.

En stor del av verksamheten i huset bedrivs inom ramen för *Institutionen för hälsa, vård och samhälle* – en av sex vid Medicinska fakulteten, Lunds universitet. Här finns flera professioner inom det hälso- och vårdvetenskapliga området. De flesta anställda ägnar sig både åt utbildning och åt forskning.

Huvudsyftet med forskningen är att förbättra människors välbefinnande och hälsa – ett angeläget område för människor i allmänhet men även för samhället i stort.

Institutionen har omfattande kontakter med omvärlden, både när det gäller utbildning och forskning – allt från internationella utbyten till kontakt med de kommunala verksamheter där vården bedrivs. En drivkraft är att öka samarbetet mellan olika forskningsprojekt.

Forskningen är komplex och det behövs samverkan inom olika discipliner för att belysa ämnena på ett holistiskt och fullständigt sätt och för att få ett helhetsperspektiv på människan i samhället.

Forskare vid HSC har även djupgående samarbeten med andra fakulteter vid Lunds universitet inom olika områden. Det kan t.ex. gälla utveckling av tekniska hjälpmedel, studier över stadsutveckling och samhällsplanering, eller olika tvärvetenskapliga forskningsprojekt.

Vid Institutionen för hälsa, vård och samhälle finns fem forskningsdomäner: Barns och familjers hälsa, Psykisk hälsa, Rehabilitering och fysisk aktivitet, Akutvård och Åldrande och äldre.

Domänerna handlar till stor del om människor som har en utsatt situation och forskningen spänner över alla livets åldrar – från de allra minsta till vård i livets slutskede. Flera av domänerna har gemensamma beröringspunkter.

” Fler borde prova på att doktorera, möjligheterna blir så mycket större. Att doktorera här är jättespännande.

Jag arbetar med ett projekt om äldreforskning – sjukgymnaster och sjuksköterskor gör preventiva hembesök hos äldre, lite skörare vårdtagare som ofta besöker sjukhuset, och jag utvärderar effekterna.

Själva doktorerandet går upp och ner, ibland har man flow. Att doktorera innebär att ge och ta emot konstruktiv kritik. Och det är roligt att försöka förbättra den värld man arbetar i och koppla forskning och teori till praktik.”

Magnus Sandberg, sjuksköterska och doktorand i vårdvetenskap

” Jag var färdig barnmorska 2001, disputerade kring fosterdiagnostik och etik 2008. Idag är jag en av flera kursansvariga på barnmorskeprogrammet och undervisar halva tiden och arbetar som barnmorska den andra halvan.

Jag har fått vara med om en så stark utveckling i själva huset, det händer otroligt mycket här. Det är berikande att sitta i en så kunskapsintensiv miljö. En annan viktig faktor är stämningen, att tidigare utexaminerade kan komma tillbaka och bli studenter igen, gå en forskarutbildning eller ta en master, skapar en väldigt bra atmosfär och en härlig mix av åldrar.”

Maria Ekelin, universitetsadjunkt vid avdelningen för omvårdnad samt disputerad barnmorska vid Skånes universitetssjukhus i Lund.

BARN OCH FAMILJERS HÄLSA

Forskningen inom barns och familjers hälsa är flerdisciplinär och utgår från barns och familjers behov. Målet är att utveckla kunskap som bygger på vetenskap och beprövad erfarenhet. Inom forskningen finns två huvudsakliga spår – barn med långvarig sjukdom och deras familjer respektive graviditet och barnafödande.

PSYKISK HÄLSA

Forskningen inom psykisk hälsa fokuserar framför allt på människor med långvarig psykisk ohälsa och psykiska funktionshinder – deras livssituation, vård och rehabilitering – och är ledande i Sverige inom dessa forskningsfält. Frågeställningarna följer huvudsakligen två spår: hur ser livssituationen ut för personer med psykisk ohälsa och hur effektiva är de olika typer av stöd som finns?

REHABILITERING OCH FYSISK AKTIVITET

Inom rehabilitering och fysisk aktivitet fokuserar forskarna på områden som hälsofrämjande verksamhet, det vill säga studier av riskfaktorer och preventiva faktorer för att undvika skador och sjukdomar, samt vardagsliv, rehabilitering och arbetsrehabilitering.

AKUTVÅRD

Några exempel på forskning inom akutvård är omhändertagandet av individer med höftfraktur, forskning inriktad på närstående till cancerpatienter och vilka stödinsatser de behöver, smärtlindring vid prehospital sjukvård, hur individen mår efter en operation och hur man bäst förbättrar metoderna för att mäta effektiviteten av olika behandlingar vid neurologiska sjukdomar.

ÅLDRANDE OCH VÅRD AV ÄLDRE

Forskarna studerar äldres livssituation, livskvalitet, vård och omsorg – både när det gäller den offentliga sektorn och i hemmet. Ett av projekten handlar om vårdkonsumtion i fyra kommuner där äldres funktionsförmåga, sociala situation, boende och särskilda vårdproblem studeras. Data samkörs med Region Skånes hälso- och sjukvårdsregister och resultatet ger en helhetsbild av äldres vårdkonsumtion. Studier bedrivs även kring äldre med hög vårdkonsumtion som bor kvar hemma.

Bent Christensen, sjukhuschef vid Skånes universitetssjukhus:

– Det är av stor betydelse för sjukhuset att vi stärker forskningen inom vård och hälsa. Den forskning som bedrivs vid HSC är väldigt viktig för hela kunskapskretsloppet på sjukhuset. Den nya kunskapen introduceras blixtnabbt i vården. Vi försöker stimulera forskningen genom att ställa upp med patientunderlag och möjliggöra att verksamheterna lägger ner tid på att stötta upp den.

FLERA FORSKNINGSSINSTITUT UNDER ETT TAK

Fysiska och psykiska funktionshinder och äldres välbefinnande, hälsa och vardag är i centrum för de forskningsinstitut som finns på HSC.

CASE – STÖDJANDE MILJÖER FÖR ÄLDRE

CASE (Centre for Ageing and Supportive Environments) består av forskargrupper från olika delar av Lunds universitet. Under tio år riktas fokus på den åldrande människan och befolkningen och stödjande miljöer för mobilitet, aktivitet och hälsa. Äldre och intresseorganisationer är engagerade i arbetet och målet är att resultaten ska få direkt betydelse för äldres vardagsliv, på individ-, grupp och samhällsnivå.

CEPI – PSYKOSOCIAL HÄLSA

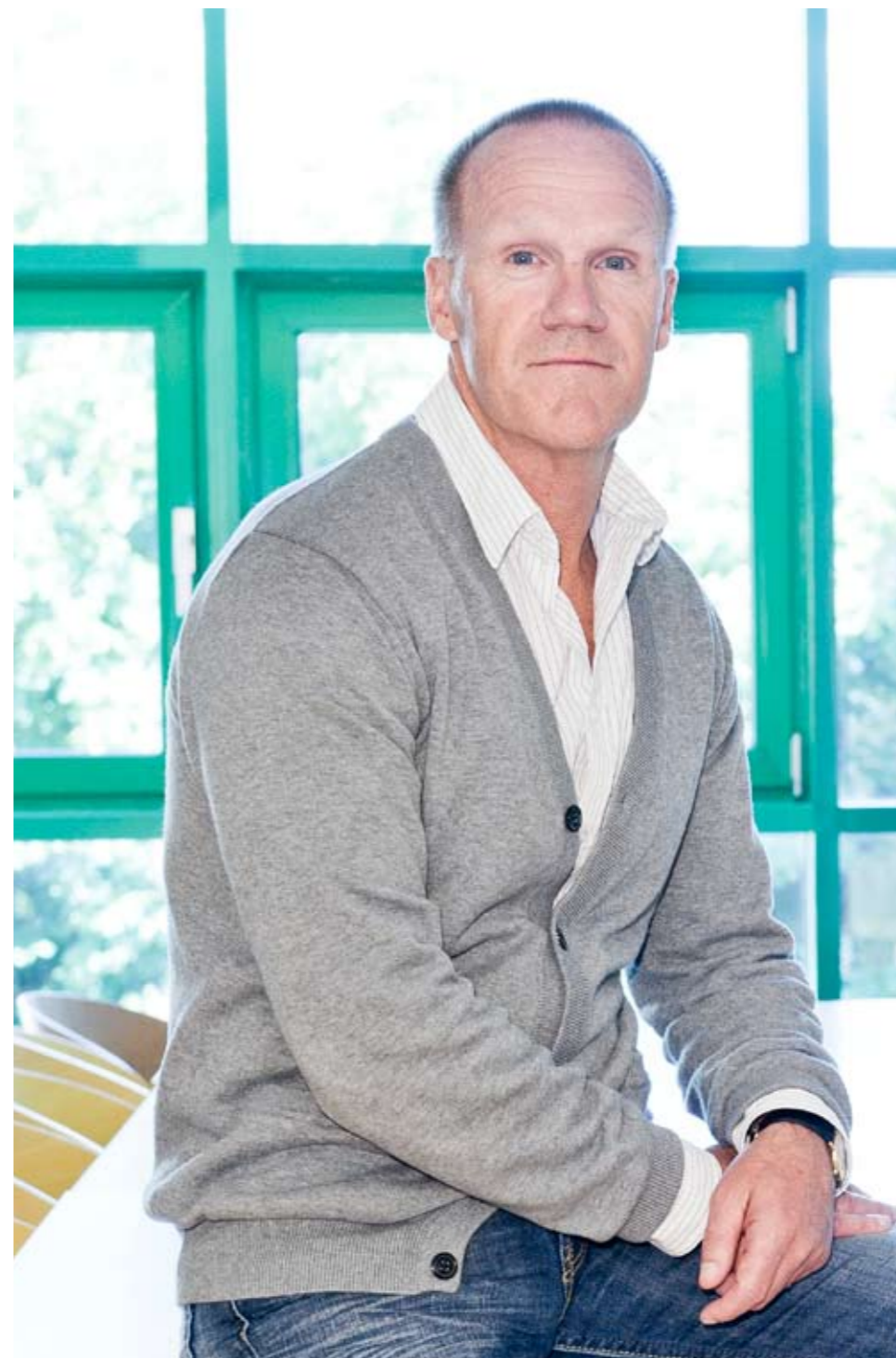
CEPI (Centrum för evidensbaserade psykosociala insatser) är ett nationellt kunskapscentrum som arbetar med forskning och kunskapsspridning inom psykosociala insatser för personer med psykiskt funktionshinder. CEPI är ett nationellt forskarnätverk som leds från Lund.

VÅRDALINSTITUTET – FÖR VÅRD- OCH OMSORGSFORSKNING

Vårdalinstitutet är en nationell miljö för forskning och utveckling inom vård- och omsorgsområdet, med fokus på äldre, långvarigt sjuka – psykiskt och fysiskt och funktionshindrade. Arbetet sker i nära samarbete mellan Lunds och Göteborgs universitet respektive huvudmännen för vård och omsorg. Verksamheten har tre spår: forskning, utbildning på forskarnivå samt dialog kring relevant kunskap för vården och omsorgen.

HANDIKAPPVETENSKAP MED FOKUS PÅ HABILITERING

Forskningsplattformen för Handikappvetenskap med inriktning rehabilitering är ett tvärvetenskapligt forsknings-samarbete som berör livsvillkoren för de som fötts med funktionsnedsättning och de som blivit handikappade i unga år. Plattformen är ett samarbete mellan Region Skåne, Lunds universitet, Malmö högskola och Centrum för handikapp- och rehabiliteringsforskning (HAREC).

” Inom HSC finns väldigt stora resurser, det händer mycket här och det finns alltid någon kollega att tillfråga om man själv kör fast – antingen i undervisningen eller i forskningen – och behöver hjälp och stöd. Att arbeta inom HSC är dessutom en stor fördel med alla olika kompetenser och specialistutbildningar samlade under samma tak. Det ger utrymme för interprofessionellt lärande, något jag tror kommer att utvecklas mer. Förutsättningarna för samarbeten är gynnsamma. Att även ha Vårdalinstitutet inom HSC är en styrka då atmosfären präglas av ett gediget forskningsperspektiv, utifrån dess kompetens och olika kursutbud.”

Anders Johansson, universitetslektor i omvårdnad, examinationsansvarig för ambulans- och operationsspecialistutbildning. Forskare inom Anestesiologi- och intensivvård samt Prehospital sjukvård. Disputerad sedan 2003, har arbetat i huset sedan 2004.

EN PLATS FÖR LÄRANDE OCH UTVECKLING

På HSC utbildas framtidens arbetskraft inom vården – arbetsterapeuter, sjukgymnaster, sjuksköterskor, barnmorskor och röntgen-sjuksköterskor.

Här finns tio specialistutbildningar för sjuksköterskor – ambulanssjukvård, anestesivård, barnsjukvård, distriktssköterska, intensivvård, onkologisk vård och strålbehandling, onkologisk vård och palliativ vård, operations-sjukvård, psykiatrisk vård och vård av äldre. Dessutom ges här en gemensam masterutbildning i medicinsk vetenskap, en masterutbildning i idrottsvetenskap samt en nordisk masterutbildning i gerontologi.

På HSC finns en modern utbildningsmiljö med methodsalar, träningslägenhet och rörelselaboratorium. Studenterna är ständigt närvarande när man vandrar genom huset och en av de populäraste samlingsplatserna i HSC är husets bibliotek. Studenterna har där tillgång till tysta läsesalar respektive rum för grupparbeten, datorplatser, möjlighet att hålla e-möten och stödjande distansutbildningar, möjlighet att boka en bibliotekarie och IT-hjälp. De olika grupprummen har namn efter medicinska pionjärer som Inga Marie Nilsson, Gustaf Petré och Florence Nightingale.

Till biblioteket kommer studenter från huset, men också läkare och biomedicinare söker sig hit. På väggarna kan studenterna ställa ut egenproducerade konstverk – ett väldigt populärt inslag.

Else-Maj Rosenlöf, chefssjuksköterska Skånes universitetssjukhus:

– Kontakten och relationen med de ansvariga lärarna gör att det blir väldigt lätt att få en bra dialog. Jag tycker att det finns en stor lyhördhet för sjukvårdens synpunkter när det gäller utbildningsinnehåll och behov av nya utbildningar. Samtidigt stärks den gemensamma forskningen och bidrar till den vårdvetenskapliga utvecklingen.

MEDCUL – FÖR BÄTTRE LÄRANDE

HSC rymmer även MedCul som har till uppgift att bidra till den pedagogiska utvecklingen och till ett bättre lärande för studenterna. De stödjer fakultetens lärare i deras pedagogiska arbete. I princip alla anställda som deltar i undervisningen av Medicinska fakultetens studenter passerar någon gång MedCuls lokaler i HSC. MedCul erbjuder kurser, bedriver uppsökande arbete och ordnar konferenser och idéforum om pedagogisk utveckling.

EN AV EUROPAS MODERNASTE SIMULATORANLÄGGNINGAR

Utbildningarna vid HSC utnyttjar i hög grad även Practicum, *Lund Clinical Skill Center*, placerat vid Skånes universitetssjukhus i Lund. Här kan alla yrkeskategorier inom hälso- och sjukvården – både studenter, yrkesverksamma och forskare – med hjälp av avancerade simulatorer träna kliniska färdigheter, teamarbete och kommunikation inför skarpt läge. Practicum är en av Europas största och modernaste simulatoranläggningar inom sitt område.

” Lärarna värnar om att få in forskningen i undervisningen, det är viktigt för att höja kvaliteten på utbildningen och höja statusen på yrket. Studenterna är potentiella omvårdnadsforskare allihop, det tror jag våra lärare är medvetna om.

Det viktiga är att skapa en balans där både den som är intresserad av det praktiska arbetet och den som är mer intresserad av teori och ifrågasättande av olika omvårdnadskonstellationer känner sig förstådd.

Malena Chronholm, sjuksköterskestuderande

HSC I VÄRLDEN

Lund har gamla anor och en lång tradition när det gäller kunskap, forskning och bildning, det är lätt att trivas här och staden har en välkomnande atmosfär.

Öresundsregionen har med sina 14 universitet, 26 sjukhus och 3,6 miljoner invånare ett starkt fokus på det medicinska området, och utbytet mellan lärosätena och sjukhusen är stort. Inom ramen för *Medicon Valley Alliance* samverkar universitet, sjukhus, företag och innovationsparker för att stärka den medicinska utvecklingen.

Skåne har Sveriges bästa kommunikationsförbindelser med övriga Europa – och det är lätt att via stora internationella flygplatser ta sig ut i världen. Kollektivtrafiken är väl utbyggd – det går att pendla över i stort sett hela Skåne och över Öresund.

Livskvaliteten i Skåne är hög, här finns både natur och kultur, möjlighet till rekreation och bra bostäder, lantliv, akademisk småstadsskär och pulserande storstadsliv.

VID HSC FORSKAR VI KRING...

... att organisera och genomföra vård av långvarigt sjuka barn så att den i högre grad svarar mot deras familjers behov.

... att undersöka vilken effekt hemsjukvård har jämfört med sjukhusvård när det gäller långvarigt sjuka barn.

... att ta fram screeningmetoder för att hitta barn med autism och andra utvecklingsstörningar så tidigt som möjligt.

... att med akupunktur behandla barn som lider av kolik. Kan det bli en accepterad behandlingsmetod i sjukvården?

... att undersöka hur föräldrar upplever ett ultraljud och vad som händer efteråt.

... riskfaktorer under graviditeten när det gäller fetma och övervikt hos det ofödda barnet, genom interventioner går det att förbättra hälsotillståndet för barnet i framtiden.

... kvinnors alkoholkonsumtion och beroende.

... negativa hälsofaktorer bland alkohol- och drogmissbrukare, såsom rökning, övervikt, undernäring, brist på fysisk aktivitet och kroniska medicinska sjukdomar.

... upplevelsen av intensivvård och utvecklandet av en kvalitetsindikator på hur man kan förbättra intensivvården.

... närstående till cancerpatienter och vilket stöd de är i behov av.

... hur långvarigt psykiskt sjuka har det i samhället och vilka typer av stöd som är effektivast. Hur ser situationen ut för människor med till exempel schizofreni när det gäller livskvalitet, vårdbehov och sociala nätverk? Hur fungerar boendestöd och sysselsättning respektive avlastning för släktingar?

... vilken betydelse arbete, boendesysslor, omvårdnad och fritidsaktiviteter har för hälsa och välbefinnande.

... livskvaliteten hos grupper som aldrig kommer in på arbetsmarknaden. Finns det andra sysslor som kan ersätta ett tillfredsställande lönearbete?

... omhändertagandet av patienter med höftfrakturer. Forskning har visat att man genom att se över vårdkedjan minimerar både vårdtider, komplikationer, lidande och kostnader.

... vad som händer efter en knäskada, hur påverkar det livskvaliteten, hur fungerar rehabiliteringen och hur tränar patienten upp rörligheten igen?

... fysisk aktivitet för barn med cerebral pares.

... muskelstyrka i benen hos strokepatienter och neurologiskt skadade patienter.

... fysisk aktivitet efter bröstcancer.

... fysisk träning vid svår övervikt.

... rädslan för att falla hos Parkinsonpatienter.

... vårdkonsumtionen hos äldre, till exempel äldres funktionsförmåga, sociala situation, boende och särskilda vårdproblem.

... situationen för äldre med hög vårdkonsumtion som bor kvar hemma.

... att ta fram underlag för att utveckla den bästa vården för demenspatienter.

... etiska dilemman i demensvården och demensvård i ett mångkulturellt samhälle.

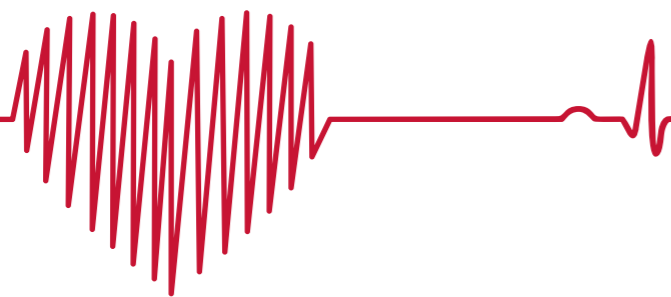
... kronisk smärta och hur exempelvis vårdpersonal bemöter och hjälper personer med långvarig smärta.

... hur äldres möjligheter till ett aktivt liv kan förbättras genom att ta bort hinder och hitta nya former av stöd i boendet, utemiljön, offentliga lokaler och kollektivtrafiken.

... äldre och de äldres sjukdomar. Hur ser samspelet mellan medicinska, psykologiska och sociala faktorer ut och vilka möjligheter som finns till att förebygga sjuklighet?

FAKTA OM HSC

- 1892 startade den första sjuksköterskeutbildningen i Lund, vilken var åtta månader lång.
- Dagens HSC byggdes som vårdskola; byggnaden stod klar 1974 och ritades av arkitekt Kjell Aage Nilsson.
- 1998 blir vårdhögskolan en del av Medicinska fakulteten vid Lunds universitet.
- 2009 får byggnaden namnet Health Sciences Centre (HSC).
- Byggnaden är totalt ca 11 000 m² stor varav 3 500 m² är utbildningslokaler.
- 1 350 studenter. Fyra grundutbildningsprogram: arbetsterapeutprogrammet, barnmorskeprogrammet, sjukgymnastprogrammet och sjuksköterskeprogrammet. Tre masterprogram: medicinsk vetenskap, idrottsvetenskap och gerontologi. Tio specialistutbildningar för sjuksköterskor.
- Totalt är 200 akademiska lärare och doktorander verksamma på HSC.
- Inom Vårdalinstitutet finns 45 forskare och 21 yngre nationellt rekryterade forskare.

LUNDS UNIVERSITET
Medicinska fakulteten

HEALTH SCIENCES CENTRE